

VASTUULLISESTI VAURAAKSI

MARIA KORTEILA / KUVA: JARMO TEINILÄ

Dow Jonesin kestävän kehityksen osakeindekseistä vastaava sveitsiläinen SAM on vastuullisen sijoittamisen pioneereja. Kymmenen vuoden analyysin jälkeen SAM sanoo pystyvänsä todistamaan, että kestävään kehityksen sitoutunut yritys tuottaa muita paremmin.

Kestävän kehityksen periaatteita noudattava sijoittaminen kasvattaa suosiotaan. Alan toimijat uskovat, että kestävä kehitys on tulossa osaksi valtavirran sijoitus-
tuotteita.

Hollantilaisen tutkimuksen mukaan vuoden 2015 mennessä jopa viidennes kaikista varainhoidossa olevista varoista on sidottu kestävän kehityksen teemaan. Tällä hetkellä osuuden lasketaan olevan seitsemisen prosenttia. Vuodesta 2001 lähtien kestävään kehitykseen sidottun varainhoidon varat ovat kasvaneet globaalisti 20 prosenttia vuosittain, kun koko varainhoitomarkkina

EI VIHERPESUA. Sveitsiläisen SAM-varainhoitotalon Rodrigo Amandin ja Claudia Waisin mukaan kestävä kehitys ei sijoittamisessa tarkoita eettistä aatteellisuutta. Asioista huolehtiminen vain tuppaa lisäämään taloudellista menestystä.

on kasvanut suunnilleen kymmenen prosentin vuosivauhdilla.

Suosiota kasvattavat muun muassa tietoisuuden lisääntyminen ekologisista ja sosiaalisista ongelmista, energian ja raaka-aineiden kallistuminen, teknologiset innovaatiot sekä lainsäädäntö. Ilmastonmuutoskin on jatkuvasti esillä.

Finanssikriisikin toi lopulta vain lisäpotkua. Sveitsiläinen *SAM Indexes (Sustainable Asset Management)* laskee vuosittain ison joukon kestävän kehityksen indeksejä, muun muassa *Dow Jonesille*. Pankit hyödyntävät indeksejä rahastotuotteissa, etf:issä ja sertifikaateissa.

”Analysoidessamme yrityksiä ne joutuvat vastaamaan satoihin kysymyksiin, mikä vie aikaa ja rahaa. Pelkäsimme taantuman heikentävän kysyntää. Kävikin päinvastoin”, kertoo SAM Indexes -yhtiön toimitusjohtaja **Rodrigo Amandi**.

Eihän se ihme ole, että kriisin jälkimainingeissa sana vastuullisuus herättää kiinnostusta.

SAMin analyysikriteeristöstä keskimäärin kolmannes on taloudellisia, kolmannes ympäristöön liittyviä ja kolmannes mittaa sosiaalisia ulottuvuuksia. Painotuksissa on sektorikohtaisia eroja. Patteristosta vajaan puolet on kaikille yhteistä ja yli puolet sektorikohtaisia.

Pois moralisointi ja ituhipit...

SAMin asiakasvastaava **Claudia Wais** on tarkka siitä, että vastuullisuus ja kestävä kehitys eivät edusta indeksilaskennassa SAMin maailmankatsomusta. Eivätkä he itse edusta vihreää liikettä.

”Koska kyse on sijoittamisesta, haluamme tehdä rahaa. Mielestämme jokaiselle sektorille pitää sijoittaa. Pointtimme on, että vastuullinen yhtiö, joka ottaa huomioon sosiaaliset asiat, ympäristönormit ja muutenkin kehittää toimintaansa pitkällä tähtäimellä, tekee parempaa tulosta. Se on kilpailukykyisempi. Se voi tarkoittaa teknologista etumatkaa uusiutuvan energia tuotannossa tai vaikka sitä, ettei maine tahraannu lapsityövoiman käytön vuoksi”, Wais perustelee.

Positiivisen ajattelun sudenkuopat

Barbara Ehrenreich väittää, että todellisuuden hämärtänyt yhtiöpositiivisuus piirtyy esiin myös finanssikriisin taustalta.

SAM seuraa 57 eri sektoria, joilta se blokkaa indekseihin mukaan parhaan kymmenyksen kustakin. Mukana on myös tupakkateollisuus. Kirkollista asiakaskuntaa varten SAM on kehittänyt tiukemman indeksiperheen, joista tupakka-, juoma- ja pornoteollisuus on putsattu pois. Wais korostaa, että eettisen päätöksen tekee asia-

kas. Suomessa SAMin kestävän kehityksen indeksejä käyttävät ainakin *Nordea*, *Seligson* ja *Sampo Pankki*. Suomalaisista pörs-siyhtiöistä Dow Jonesin kestävän kehityksen globaalissa *DJSI-indeksissä* ovat *Fortum*,

**PANKIT HYÖDYNTÄVÄT
KESTÄVÄN KEHITYKSEN
INDEKSEJÄ
RAHASTOTUOTTEISSA,
ETF:ISSÄ JA
SERTIFIKAATEISSA.**

Kesko, *Neste Oil*, *Nokia*, *Outokumpu* ja *Rautaruukki*. Eurooppalaisen indeksiin on näiden lisäksi mahtunut *Stora Enso*. Indeksit päivittyvät joka syksy.

Tutkitusti ylituottoa

Vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat kivoja, mutta saako sijoittaja niistä muuta kuin mielihyvää?

SAM sanoo pystyvänsä todistamaan, että kyllä saa. Jopa ylituottoa.

SAM on koonnut indeksiä varten dataa vuodesta 1999 lähtien, ja nyt sitä on jo sen verran, että niistä saadaan irti tilastollisestikin päteviä tuloksia.

”On yleinen myytti, että kestävä kehitys syö tuottoja. Olemme pystyneet murtamaan sen. Pystymme osoittamaan positiivisen korrelaation kestävän kehityksen ja ylituoton välillä”, Amandi iloitsee.

SAM tutki aineistonsa parasta viidennestä heikoimpaan viidennekseen. Ne joilla oli parhaat pisteet kestävän kehityksen indeksoinnissa, tuottivat sijoituskohteina keskimääräistä paremmin. Ja yhtiöt, joiden vastuullisuus pisteet olivat heikommasta päästä, suoriutuivat sijoituksina keskimääräistä heikommin.

Indeksiin päässeet yritykset käyttävät tietoa usein markkinoinnissa. Viime vuonna hollantilainen maalivalmistaja *Akzo Nobel* keksi jotain, jonka SAM tietysti toivoo yleistyvän: yhtiö sitoi noin tuhannen johtajansa pitkäaikaisen kannustinpalkkion yhtiön sijoittumiseen *DJSI*-indeksin listalla. ■

”Negatiiviset ihmiset ovat SYVÄLTÄ. Saattaa kuulostaa karkealta, mutta on kiistaton tosiasia, että negatiiviset ihmiset ovat syvältä. He imevät energian meidän kaltaisistamme positiivisista ihmisistä... Karttakaa heitä hinnalla millä hyvänsä. Jos se tarkoittaa, että joudutte katkaisemaan välimme vuosikausia tunteminne ihmisiin, olkoon sitten niin. Uskokaa minua, pärjätte paremmin ilman heitä.”

Näin neuvoo **J.P.**

Maroney, joka nimitää itseään ”yritysmailman pitbullterrieriksi”. Maroney ja hänen lukuisat kollegansa vetävät Yhdysvalloissa salit täyteen kansaa innostaessaan ihmisiä uskomaan, että lasi on aina puoliksi täysi, ei koskaan puoliksi tyhjä. Niin sanottu positiivinen ajattelu on painunut Atlantin takana suuren luokan bisnekseksi, joka tuottaa valtaisan määrän kirjoja, DVD:itä ja muuta oheismateriaalia.

Toki positiivinen ajattelu tunnetaan myös Euroopassa ja Suomessa, onhan meilläkin omat matkasaarnaajamme kaupittelemassa maallistunutta menestysteologiaansa. Ytimeltään ilmiö on kuitenkin mitä amerikkalaisin. Tämän toteaa myös toimittaja **Barbara Ehrenreich** ansiokkaalla tavalla kärkevässä kirjassaan *Bright-Sided*: ”Yhdysvallat on historiallisesti tarjonnut kasvualustan monenlaisille lahkoille, kulteille, henkivarantajille ja käärmöiljyn kauppiaille”.

Ehrenreichin rinnastukset ovat osuvia, sillä valmiiksi pureskellussa ja tuotteistetussa positiivisessa ajattelussa ei ole kyse ajattelusta ensinkään vaan lähinnä itesugestiosta. Ihmisiä usutetaan kuvittelemaan, että onni ja menestys on kiinni vain heidän omasta päättäväisyydestään ja että lujasti tahtomalla he voivat levitoida itsensä pahimpienkin esteiden yli. Jos ihminen sattuu epäonnistumaan pyrkimyksissään, syy-

nä on se, ettei hän sittenkään tahtonut tarpeeksi. Ei muuta kuin takaisin motivaatioseminaariin tai kirjakauppaan.

Finanssikriisinkin taustalla yhtiöpositiivisuus

Amerikkalaisuutta leimaava optimistisuuden kultti vaikuttaa Ehrenreichin mielestä jo vahingollisesti Yhdysvaltain talouteen ja politiikkaan. Entinen ulkoministeri

Condoleezza Rice onertonut, että **George W. Bush** ei sietänyt presidenttikausillaan lähelleen ”pessimistisiä, epäilyä kylväviä” ihmisiä. Todellinen valtioviisuus kuitenkin edellyttää kirkasta tietoisuutta siitä, miten voi käydä jos asiat menevät pieleen.

Yksi vahvimista väitteistä Ehrenreichin kirjassa on, että todellisuuden hämärtänyt yhtiöpositiivisuus piirtyy esiin myös finanssikriisin taustalta. Mitä muuta 2000-lukua hallinnut markkinafundamentalismi oli kuin äärimmilleen viettyä positiivista ajattelua?

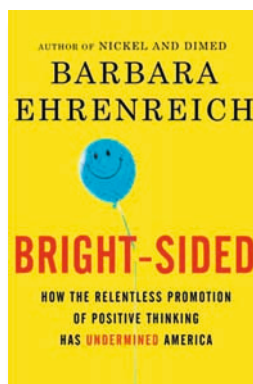
Yritysjohdajien, sijoittajien ja poliittisten päättäjien keskuudessa vallitsi vankkuma-

ton usko siihen, että näkymätön käsi hoitaa kaiken parhain päin eikä rahoitusjärjestelmän vakaudesta tarvitse kantaa huolta.

Sellaiset ihmiset, jotka rohkenivat nousukauden huumassa muistuttaa riskinoton varjopuolista, olivat todellakin SYVÄLTÄ. Heidän kanssaan ei kannattanut kaveerata, jos halusi menestyä. Vararikoon menneen *Lehman Brothersin* toimitusjohtaja **Richard Fuld** erotti vuoden 2006 lopussa pankin kiinteistösiioituksista vastanneen **Mike Gelblandin**, koska tämä mukamas lietsoi tappiomielialaa varoitellessaan kiinteistökuplasta ja vaatiessaan liiketoimintamallin muuttamista.

Barbara Ehrenreichilta on suomennettu aikaisemmin teokset *Petetty keskiluokka* ja *Nälkäpalkalla*. Toivottavasti myös *Bright-Sided* saadaan suomenkielisten lukijoiden ulottuville.

TOMMI MELENDER

Barbara Ehrenreich: *Bright-Sided*. How the Relentless Promotion of Positive Thinking Has Undermined America. 235 sivua. Metropolitan Books 2009.